Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31703

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Ölçe?i (TCEÖ), Gözütok, Toraman ve Acar-Erdol taraf?ndan 2017 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu ölçe?in temel amac?, bireylerin Toplumsal Cinsiyet E?itli?i (TCE) konusundaki tutumlar?n? ve alg?lar?n? psikometrik olarak geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle Türkiye ba?lam?nda toplumsal cinsiyet rollerine ili?kin geleneksel ve modern yakla??mlar? de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r. TCEÖ, 5'li Likert Ölçe?i format?nda puanlanmaktad?r ve akademik ara?t?rmalarda kullan?lmak üzere geli?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Toplumsal Cinsiyet E?itli?i, TCEÖ, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Özellikler, Likert Ölçe?i, Cinsiyet Rolleri, Tutum Ölçe?i.

Yazarlar

F. D. Gözütok, Çetin Toraman, T. Acar-Erdol

Amaç

Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Ölçe?i'nin geli?tirilmesindeki temel amaç, bireylerin toplumsal cinsiyet e?itli?ine yönelik mevcut tutum düzeylerini ve bu tutumlar?n yo?unlu?unu belirleyebilecek standartla?t?r?lm?? bir araç sa?lamakt?r. Geli?tirme süreci, özellikle Türkiye'deki sosyo-kültürel yap?ya uygun, geçerli ve güvenilir ölçümler yapmay? hedeflemi?tir.

Ölçek, e?itim, sosyoloji ve psikoloji alanlar?nda yap?lan ara?t?rmalarda kullan?larak toplumsal cinsiyet e?itli?ine dair fark?ndal?k, e?itim programlar?n?n etkinli?i ve toplumsal normlar?n bireyler üzerindeki etkilerinin incelenmesine katk?da bulunmay? amaçlamaktad?r.

Yap?

TCEÖ, Toplumsal Cinsiyet E?itli?i kavram?n? çok boyutlu bir yap? olarak ele almaktad?r. Bu yap?, genellikle cinsiyetlerin sosyal ya?am, i? hayat?, aile içi roller ve siyasi kat?l?m gibi farkl? alanlarda e?it haklara ve sorumluluklara sahip olmas? gerekti?i inanc?n? ölçer. Ölçek, kat?l?mc?lar?n e?itlikçi veya gelenekselci tutumlar sergileyip sergilemediklerini ay?rt edebilecek maddelerden olu?maktad?r.

Ölçe?in yap?sal geçerlili?inin incelenmesi, TCE kavram?n?n alt boyutlar?n? ortaya ç?karmay? amaçlam??t?r. Bu alt boyutlar, bireylerin e?itli?e dair tutumlar?n?n tek bir boyutta de?il, farkl? ya?am alanlar?ndaki spesifik inançlar üzerinden olu?tu?unu göstermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in Geçerlik çal??malar?, ölçek geli?tirme raporunda detayl? olarak sunulmu?tur. Tipik olarak, bu tür geli?tirme çal??malar?nda yap? geçerlili?ini sa?lamak amac?yla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Yap? geçerlili?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösterir.

Ayr?ca, ölçe?in içeri?i, kapsam geçerlili?ini sa?lamak için uzman görü?lerine sunulmu? ve maddelerin Toplumsal Cinsiyet E?itli?i yap?s?n? temsil edip etmedi?i de?erlendirilmi?tir. Gözütok ve arkada?lar? (2017), ölçe?in geli?tirme sürecinde kapsaml? istatistiksel analizler yaparak TCEÖ'nün geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu bilimsel yöntemlerle ortaya koymu?tur.

Güvenirlik

TCEÖ'nün Güvenirlik çal??malar?, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini ve iç tutarl?l???n? incelemek için yap?lm??t?r. Ölçek geli?tirme çal??mas?nda genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Güvenirlik analizleri, ölçe?in hem genel olarak hem de faktörler baz?nda yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu do?rulam??t?r. Bu, ölçe?in tekrarlanan ölçümlerde stabil ve güvenilir sonuçlar üretebilece?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Ölçe?i'nin yap? geçerlili?ini incelemek amac?yla Faktör Analizi uygulanm??t?r. Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda, genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak maddelerin hangi faktörler alt?nda topland??? belirlenmi? ve ölçe?in çok boyutlu yap?s? ortaya ç?kar?lm??t?r.

AFA sonuçlar?, ölçe?in teorik beklentilerle uyumlu olarak anlaml? ve belirgin faktörlere ayr?ld???n? göstermi?tir. Bu faktörler, TCE kavram?n?n farkl? yönlerini temsil etmektedir. Faktör yap?s?n?n do?rulanmas? için daha sonra Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) de kullan?lm?? olabilir, bu da ölçek yap?s?n?n güçlü ve sa?lam oldu?unu kan?tlar.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek geli?tirme çal??mas?)

Format: Yaz?l? beyan formu

Mevcut Dil: Türkçe

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Ölçe?in geli?tirildi?i orijinal çal??ma genellikle üniversite ö?rencileri veya ö?retmen adaylar? üzerinde yap?lm??t?r, ancak ölçek geni? bir popülasyona uygulanabilir niteliktedir.)

Ya? Grubu: Yeti?kinler ve Ergenler (Akademik ara?t?rman?n yap?ld??? popülasyona göre de?i?mekle birlikte, genellikle 18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Orijinal çal??ma, ölçe?in psikometrik özelliklerini belirlemek üzere seçilen bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir. Detayl? örneklem bilgisi için kaynak makaleye ba?vurulmal?d?r.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lardan 5'li Likert Ölçe?i (Kesinlikle Kat?l?yorum'dan Kesinlikle Kat?lm?yorum'a) üzerinde her bir maddeye ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

E?itlik, Toplumsal Cinsiyet, Psikometri, Ölçek, TCEÖ, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il (Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.)

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: toramanacademic@gmail.com (Sorumlu Yazar: Çetin Toraman)

Yaz??ma Adresi: Sorumlu yazar Çetin Toraman ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2017

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? genellikle orijinal yay?nc?lar?n ve yazarlar?n iznine tabidir. Ticari kullan?m için yazarlarla do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal doküman?na ait dosya a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

toplumsal-cinsiyet-esitligi-olcegi-toad.docx

Kaynaklar

Gözütok, F. D., Toraman, Ç. ve Acar-Erdol, T. (2017). Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Ölçe?i'nin

ARABPSYCHOLOGY.COM

(TCEÖ) geli?tirilmesi. *?lkö?retim Online, 16(*3), 1036-1048.

Dergi Linki: ilkogretim-online.org.tr

Toplumsal Cinsiyet E?itli?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

(NOT: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ancak, ölçek geli?tirme makalesine ba?vurularak maddelere ula??labilir. A?a??daki alan, orijinal maddeler elde edildi?inde buraya yerle?tirilmek üzere ayr?lm??t?r.)

(Örnek Madde 1) Kad?n ve erkekler ayn? i?i yapt?klar?nda e?it ücret almal?d?r.
(Örnek Madde 2) Ev i?leri sadece kad?n?n sorumlulu?undad?r.
(Örnek Madde 3) Siyasette kad?nlar?n temsil oran? erkeklerle e?it olmal?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM